

דבר ראש העיר קריית-מוצקין מר חיים צורי

משפחות יקרות,

אלבום זיכרון זה לידתו במחוייבותנו האישית כלפיכם, המשפחות השכולות, תושבי קריית מוצקין, הורים, רעות, ילדים ואחים, אשר הקריבו את היקר מכל במלחמות ישראל.

כאבכם לא רק שאינו נמוג, אלא בחלוף השנים הוא גובר והופך קשה יותר משנה לשנה, בוודאי במועד זה הסמוך ליום הזיכרון הכללי לחללי צה"ל.

המעט שאנו יכולים לסייע בידכם הוא לשמר את זכרם של החללים באלבום זה המציג אירועים, עשייה ותחנות שונות בחייהם הצעירים של הבן או הבת.

תלמידי בתי"ס "אורט" קריית מוצקין, בנות "אולפנא סגולה" וצוות הסטודנטים ממכללת "שאק" נענו ליזמה המשותפת של עיריית קריית מוצקין ובית "יד לבנים", בהנחייתו של מר מיכאל ויצמן, וביקרו בבתיכם לקבל חומרים ומקורות לעריכת האלבום. דמותם של הנופלים נשקפת בספר זה.

אציין בסיפוק את היענותם היוצאת מן הכלל של התלמידים והתלמידות להשתתף במפעל חשוב זה. הקשר שנוצר עמכן, משפחות יקרות, היה רב משמעות בעבורם והותיר בהם רישום עמוק.

משוכנע אני כי קשר זה היה גם לכם מקור לסיפוק ולנחמת מה, מעצם העובדה כי נציגי הדור הצעיר תורמים ומסייעים להנציח את הנופלים והנופלות, משימה שלא הייתה פשוטה להם כלל וכלל.

בשם עיריית קריית מוצקין, הנני מודה לכם על שיתוף הפעולה ומאחל לכם בריאות ואריכות ימים.

שלכם,

חיים צורי, ראש העיר

ערב יום הזיכרון תשע"ב
מאי 2012

דבר יו"ר "יד לבנים" קרית מוצקין מר מיכאל וייצמן

אחי ואחיותי משפחת השכול היקרה,

השכול והכאב על אובדן הבנים והבנות, שנפלו במערכות ישראל, הינו כאב אישי ויום יומי שלנו המשפחות.

טובי בנינו ובנותינו חרפו את נפשם בעוז ובגבורה, למען עצמאותה וביטחונה של מדינת ישראל, בה הם נפלו במסע ארוך לביצור ביטחונה, בקרבות, באימונים, בתאונות ומשימות הביטחון השוטף.

במותם הנחילו לנו יקירנו, מורשת הטבועה עמוק בלב כולנו-מורשת הגבורה, הרעות והקרבה. את המשמעת האמיתית של "לתת את הכל", רק אנחנו המשפחות יודעים.

אין כאב עמוק יותר מכאב השכול. מסורת הגבורה ומסירות הנפש של הבנים והבנות מפעמת בנו ומנחה את דרכנו. היא מחייבת את כולנו לזכור, כי בזכותם קיימת מדינתנו. לאורה של מורשת זו נמשיך לחזק, להנציח ולזכור את בנינו ובנותינו לעד.

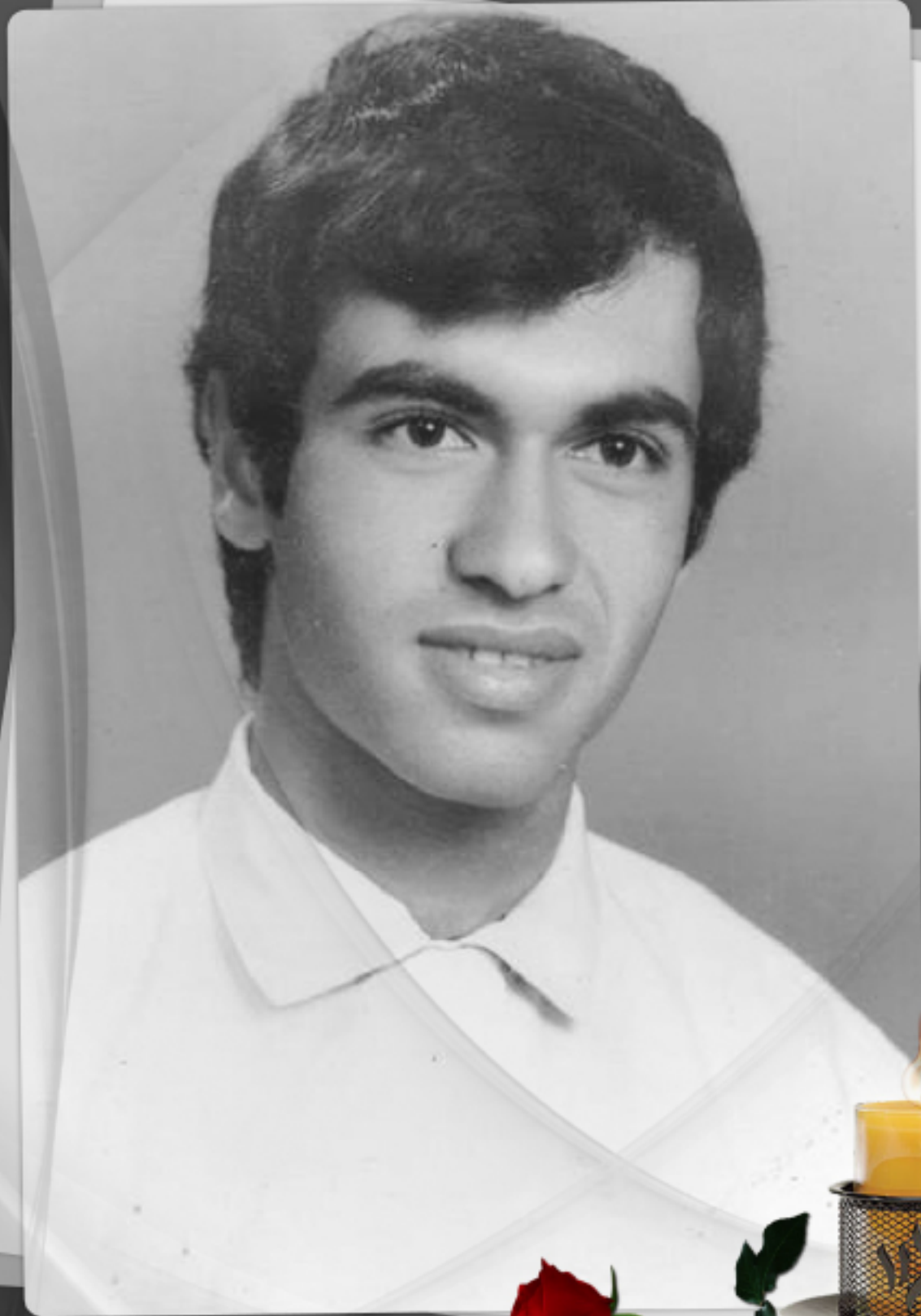
אנו מעלים על נס, תרומתם רבת החשיבות של המתנדבים, בני הנוער, תלמידי ביה"ס "אורט" מוצקין, תלמידות האולפנא וצוות הסטודנטים, להנחלת מורשתם ופועלם של יקירנו בני הקריה, בשיתוף רשות העירייה, מחלקת החינוך ומנהלי בתי הספר.

זכר בנינו ובנותינו, חתום וחקוק בליבנו לעולמי עולמים!
יהי זכרם ברוך!

חיזקו ואימצו.

שלכם,
מיכאל וייצמן, יו"ר "יד לבנים"
וחבר מועצת העיר קרית מוצקין

סמל ראשון עוזי צדיקיאן הי"ד
ל' באב תשכ"א - כ"ב באלול תשמ"ב
12.8.1961-10.9.1982
בן 21 בנפלו
מקום מנוחתו
בית העלמין הצבאי נהריה

עוזי הוא בן שושנה ופנחס, נולד ביום ל' באב תשכ"א (12.8.1961) במושב "נתיב השיירה" שליד נהריה. הוריו של עוזי גרו במושב "נתיב השיירה" כל השנים שהיו יחד. לאחר הגירושים הם מכרו את המשק ואת הבית ואביו עבר לגור בקריית מוצקין.

עוזי בן זקונים במשפחה, ילד רביעי במשפחתו ואה לשלוש אחיות בוגרות ממנו. הגדולה, האחות הבכורה, נשואה עם 2 ילדים - בן ובת (שניהם אחרי הצבא). האחות השנייה, גם כן נשואה ואמא לשתי בנות תאומות בנות 15. האחות השלישית, הקטנה מבין הבנות, נשואה עם 2 ילדים בן ובת, שניהם אחרי צבא. היא שירתה בצבא כקצינה ולאחר מכן יצאה לשליחות בסין ל-3 חודשים. כרגע לומדת באוניברסיטת חיפה.

עוזי היה ילד יפה ועדין, וזכה לטיפול מכל הסובבים אותו.
עוזי למד בבית-הספר היסודי ברגבה, ואחר-כך ב"בית-חינוך", תיכון אזורי בגליל המערבי
שם סיים שם את 12 שנות לימודיו בשנת תשל"ט, בוגר מחזור ט"ו.

ציוני תעודה מימי לימודיו בתיכון

תנ"ך 3 יחידות- מספיק
ספרות 3 יחידות- מספיק
הבעה, עברית 2 יחידות- כמעט טוב
אנגלית- מספיק בקושי
ידיעת העם 2 יחידות- כמעט טוב
ביולוגיה חקלאית 2 יחידות- כמעט טוב
מדעי החברה 5 יחידות- כמעט טוב
ציונים:
תנ"ך-6
ספרות-6
דקדוק-7
חיבור עברי-7
אנגלית-5
כלכלה-7

ביולוגיה חקלאית- התוצאה עדיין לא הגיעה ממשרד החינוך.

עוזי התנדב במהלך הלימודים לארכיאולוגיה.
תחביביו של עוזי בזמן התיכון היו ספורט, כדורגל, שחייה וריצה.
כשבגר עוזי, בלטו בו השקט והשלווה הפנימית. הוא היה ביישן, טוב לב ונדיב ובעל חוש הומור.
עוזי היה חרוץ, וכבן מושב היה רגיל לעבוד לצד אביו במשק. הוא עשה זאת בד-בבד עם
לימודיו בתיכון, ואף בחופשות בעת שירותו בצה"ל.

עוזי אהב מאוד את המשק החקלאי, וראה בחקלאות אורח-חיים.
הוא תכנן לשוב אליו לאחר לימודיו באוניברסיטה.
עוזי עקב אחר התקדמות העבודה גם מרחוק, ובמכתביו מן הצבא נתן "הוראות" לאביו,
לבל יזניח דבר. הוא היה אמור להיות הבן הממשיך במשק.

עוזי היה רגיש ליפי הנוף בארץ, נהג לטייל בכל הזדמנות ושאף ללמוד באוניברסיטה
גיאוגרפיה ולימודי ארץ-ישראל.

לפני גיוסו הוא שיפר את כושרו הגופני בריצות ארוכות, כי ברור היה לו, שיתגייס ליחידה
קרבית. ואמנם, הוא הגיע לשריון והרגיש על בשרו את גאוות היחידה.
בתחילה שירת עוזי כאיש צוות בגדוד שריון. הוא רצה להשתתף בקורס מפקדי טנקים, אך
נדחה בגלל הפז"ם הקצר. התעקשותו נשאה פרי, ובראיון עם אלוף הפיקוד שכנע אותו
והתקבל לקורס.

בכך הגשים עוזי את שאיפתו להיות מפקד טנק "מרכבה".
הוא היה גאה בכלי זה ובטח בו, שיגן עליו בקרב.

עוזי לא נהג לספר על קשיים שהיו לו, כדי לא להדאיג את הוריו.
החוויות שסיפר עליהן היו עליזות ומבדחות. אף כששב מן הקרבות, הוא סיפר על הנוף הקסום
בלבנון, על הצמחייה העשירה בארץ זו, על מטעי דובדבנים ושקדים ועל נחלים ומאגרי מים.

שירותו הצבאי של עוזי

עוזי (אשר כינוי החיבה שלו היה "עוז") שירת בצבא בגדוד "עוז 77" ברמת הגולן. בחופשת השיחרור לפני לימודיו באוניברסיטה התחילה המלחמה. הוא ויתר על הלימודים לטובת הלחימה במלחמת "שלום הגליל".

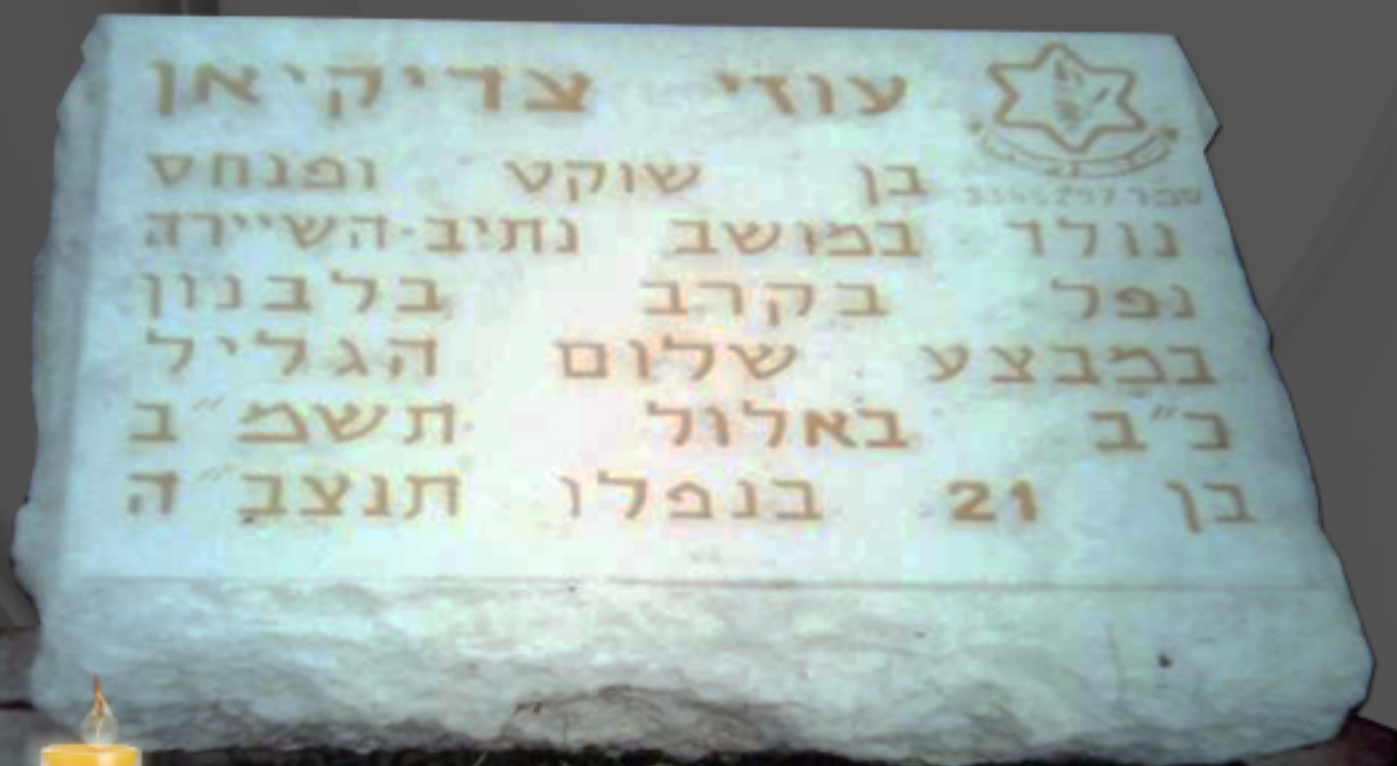

עוזי שימש רס"פ יחידתי.

באחד הצוותים היה חסר מפקד טנק ועוזי התנדב למלא את מקומו. בנוסעו עם הנהג ועוד 2 מחייליו שישבו מאחוריו בג"פ, בנסיעה מן המוצב אל היחידה, חודשיים לפני שחרורו, טיל אר.פי.ג"י. נורה לעברם.

עוזי נהרג, ועמו עוד שני חייליו. לאחר המקרה, גילו שהנהג לא נסע בדרך הארוכה אלא ניסה לקצרה ובאותה דרך התחבאו המחבלים אשר ירו בחיילים למוות. הטיל פגע ישירות בעוזי והרג אותו במקום. 2 החיילים האחרים, לא מתו במקום. המחבלים התקרבו וירו בהם ממרחק אפס, עשו להם "וידוא הריגה". הנהג ניצל ויצא בחיים. מאוחר יותר קיבל קנס על חוסר האחריות.

בעיתון מעריב נכתב:

סמ"ר עוזי נפל בקרב בלבנון ביום כ"ב באלול תשמ"ב 10.9.1982, והובא למנוחת עולמים בבית-העלמין בנהריה. בן 21 שנים היה במותו.

מקום קבורתו בבית העלמין בנהריה:

מפקדו של עוזי כתב למשפחה:

"עוזי היה ראשון בכול. כל משימה ביצע, קלה כקשה, ברוח טובה, תוך יצירת חדווה ורצון אצל פקודיו. פשטות וחוכמה, עוז וענווה חברו יחד בדמותו. לאור אמות-המידה שלו נשתדל גם אנו למצוא את הדרך".

חברו של עוזי, עופר יצחק כתב:

לאחר מכן הועלנו לרמת הגולן לתעסוקה מבצעית. עוזי שהיה בחטיבה 7 ואני בחטיבה 188. למרות שכאן נפרדה דרכנו, הרי החלטנו עוד קודם, שנצא לקורס מפקדי טנקים בחיל. כשאני סיימתי את הקורס שלי, עוזי החל את שלו. כל אחד מאיתנו המשיך בדרכו המקצועית בצבא-עוזי חזר לשרת ברמת הגולן, כמפקד טנק ואני קיבלתי תפקיד פיקודי בדרום, בגוליס.

ביוני 1982 פרצה מלחמת שלום הגליל הראשונה, ונקראנו לחזית. אני לחמתי בגזרה המערבית סמוך ליישובי החוף בלבנון, ועוזי לחם בגזרה המזרחית. במשך ארבעה חודשים של לחימה בשטח לבנון, כל אחד בגזרה שלו.

אני יצאתי מלבנון משטח הלחימה, לרענן כוחות (החלפה של חיילים), וחזרתי לגוליס. בשלב הזה, בהפוגה הקטנה הזאת, כחודשיים לפני השחרור, הגיעה הידיעה אל"י לבסיס, שחברי הטוב נפל בגזרה המזרחית בלבנון.

ביקשתי לצאת מיידית למושב כדי להיות עם המשפחה. מבחינת ההרגשה-הלם גדול, עצב ואכזבה מרה, שהתכניות של עוזי, שנרקמו לקראת השחרור ושידעתי עליהן, כי תמיד תכננו דברים יחד, כבר לא יתגשמו.

בליבי הבטחתי לו לנצור את החברות שלנו לעד ולהשתדל להגשים את כל השאיפות, במיוחד את אלו הקשורות בבית שלנו, במושב שלנו.

אני מצדיע לך, רעי וחברי היקר
עופר יצחק
אפריל 2010

עוזי אחי

לו רק היה לי אח,

עוזי אחי הצעיר כל-כך.

החיים ממשיכים כרגיל להתנהל
ואנו ממשיכים כיצד? בעזרת האל.
שוב עוד שנה ושוב אנו כאן.
והשמש זורחת. מאירה, מחממת. שוקעת בערב וזורחת שוב...
והכאב או הכאב אוכל - היה לי אח כה אהוב.
האם אתה ששם בשמים?
רואה אותנו כאן דומעים כואבים? לעולמים?
האם אתה ששם בשמים?
שומע אותנו בוכים? נושמים?
כי הרי הזמן הוא לא רופא?
הוא אולי מביא נחמה. כדרי השיר?
אז אנו ממשיכים לכאוב וממשיכים לבכות
מבכים אותך יום יום והכאב קשה מנשוא וחזק כמו תהום
לו רק היה לי אח

אחי הצעיר כל-כך.

אילו

אילו לא היית מתגייס לשריון.
אילו לא הייתה המלחמה הנוראית ההיא.
אילו לא היית מחליף חבר ומתנדב במקומו.
אילו לא הייתם נופלים למארב ההוא...

אילו לא היית נופל...
אז הכל היה נראה אחרת.
היית משתחרר מצה"ל... יוצא לטיול אחרי צבא כמו כולם...
לומד באוניברסיטה כפי שחלמת...
מקים משפחה כפי שההורים חלמו...
ממשיך את דרכו של אבא במשק... כפי שאבא חלם...
נישא ויולד ילדים כמו שאר חבריך... וכפי שאמא חלמה...
הופך להיות בעל... אבא... דוד... ונשאר אח ובן אהוב...

כל זאת אילו...

אחרי מותו של עוזי הוקמו 2 אנדרטאות לזכרו ולזכר החיילים שנפלו מהחיל

אנדרטה לחילי השריון "יד לשריון"

במצודת לטרון הוקם מוזיאון לתולדות השריון, הכולל בין היתר: אוסף טנקים ורק"מ, דגמי משוריינים עתיקים, חדר מסלול בחיל השריון הישראלי, חדר מורשת קרב, מוזיאון הלוחם היהודי, ספרייה ואמפיתיאטרון. ברחבה המרכזית באתר, הוקם כותל השמות, כחלק ממכלול ההנצחה באתר הכולל את שער הגבורה, מגדל הדמעות, מעמד היזכור היומי וגלעד תולדות החיים. זהו קיר ארוך המורכב מלוחות מתכת שבהם חרוטים שמות הנופלים לפי תקופות. במרכז הלוח הימני סמל השריון, בראש הלוח פרטי ההנצחה ובתחתיתו נכתב: "גבורתכם לנו שריון, רעותנו לכם נצח"

ההנצחה ביוזמת עמותת "יד לשריון", שהקימו ותיקי החיל, ובשיתוף חיל השריון והיחידה להנצחת החייל במשרד הביטחון. ראשיתה ב-תשמ"ג 1983.

אנדרטה לחילי גדוד עז 77

גדוד 77 (עז) הוא אחד הגדודים של חטיבת השריון 7, חטיבה סדירה הקיימת מאז הקמת המדינה. במלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973) התנהל קרב קשה, בעמק הבכא, בו הצליחו לוחמי הגדוד בפיקודו של אביגדור קהלני, לבלום את הכוחות הסורים שהגיעו לאזור. האתר מנציח את נופלי הגדוד בכל מערכות ישראל. אתר ההנצחה משקיף אל שדה הקרב. בכניסה אליו שער ברזל בו רקועים שם היחידה וסמלה. לצד השער שלט מתכת ובו נכתב: "מול מאות טנקים צעדו בעוז רוחם, ידעו שרק בגופם להציל הם יכולים את יישובי הגליל והגולן. העם לא ישכח גיבוריהם הנועזים ואת מעשי הבנים. לדורי דורות יונצחו. נפלו אך לא לשווא." מהכניסה מוביל שביל מרוצף אל האלמנט המרכזי באנדרטה, טנק סורי מדגם T-62 אשר נפגע בקרב והושאר כאן כמות שהוא. לצידו, ברחבה מתוחמת, כיפת צריח ותותח של טנק ישראלי הפונה אל על. לפני התותח שלושה לוחות ברזל ועליהם שמות הנופלים. עוד באתר אמפיתיאטרון הצופה אל העמק, ובסמוך חורשת אורנים בה ניטעו עצים לזכר הנופלים. בין העצים פינות ישיבה. ההנצחה ביוזמת אנשי היחידה. בוצעה בשנת 1974.

אנדרטה לחללי גדוד עז 77

עמק הבכא

הטנק הסורי באתר

במושב "נתיב השירה" הוקמה ספרייה על שמו על עוזי, הפועלת עד היום.

"עיקר החינוך
למידות טובות
הוא על ידי
עצם האישיות של המחנך"
(הרב שלמה אבינר)

"הולך תמים ופועל צדק"

ודובר אמת בלבבו" (תהילים ט"ו)

אמא של עוזי שואלת אותו: "איך אתם ישנים בלילה בלבנון? על אבנים, קוצים, איך?!"
עוזי אומר לה: "אל תדאגי אמא, אני היחיד בגדוד שיש לו מזרון"

כשעוזי נפל בא המ"פ אייל לנחם וצחק על הסיפור.

הוא סיפר שזה אכן נכון שהיה לעוזי מזרון, אבל הוא אף פעם לא ישן עליו.

ושאלה האם: "למה?" והמ"פ אייל ענה: "כי כל ערב הוא היה נותן אותו לחייל אחר.

בנוסף על זה שהוא לא ישן על המזרון, הוא גם לא ישן בכלל".

"למה?" שואלת האם, והמ"פ אייל אומר: "אני והוא כל לילה היינו הולכים לשמור על השומרים

שלא יירדמו ושלא יחטפו לנו חיילים, היינו ישנים שעתים בהפסקות, שעתים אני שעתים הוא"

"ישראל רחמנים בני רחמנים" (ספר החינוך)

כשעוזי חזר הביתה הוא סיפר שתפסו מחבלים ושלאחד מהם היה חול בעיניים.

המחבל כל הזמן אמר "עיוני, עיוני, עיוני"

אז מה עשה עוזי?

הוא הוריד לו את הכיסוי עיניים,

השכיב אותו,

הביא לו מים,

ניקה לו את העיניים,

נתן לו לשתות,

המחבל נרגע ועוזי כיסה לו שוב את העיניים.

זה מה שעוזי עשה למחבל שמטרתו להרוג.

בקש מה שאתה צריך לו, ועזוב מה שאינך צריך לו,

כי בעזיבת מה שאינך צריך לו

השגת מה שאתה צריך לו" (רבי שלמה אבן גבירול)

חברים שלו מספרים שכל יום שישי בצהריים פנחס, אבא של עוזי, היה לוקח את האוטו, מנקה אותו, מתדלק אותו, שם את הרישיונות ואת המפתחות על המדף כדי שהאוטו יהיה מוכן, אם הוא ירצה לצאת עם חברים בשישי בערב כשהוא חוזר הביתה.

שישי אחד אחרי ארוחת ערב, עוזי בא אל אביו ואומר לו שהוא שכח את הארנק בבסיס.

האב אמר לו שייקח כסף מהארנק שלו, בינתיים האמא קמה ונתנה לעוזי 100 שקל.

עוזי אמר לה שהוא רוצה רק 20. לא רצה לקחת יותר ממה שהיה שצריך באמת.

"הולך תמים" (תהילים ט"ו)

ההורים של עוזי פתחו לו חשבון בנק שיהיה לרשותו. עוזי לא ביקש מהוריו שישימו לו כסף אך כל פעם בא להוריו ואמר להם שהוא לא מבין איך כל פעם מתווסף לו לחשבון כסף ולא חסר לו כסף, למרות הכסף הדל שהוא מקבל מהצבא.

"יותר ממה שהנתינה באה בעקבות האהבה, האהבה באה בעקבות הנתינה". (הרב דסלר)

המשפחות השכולות של גדוד 77 פתחו עמותה שמאמצת את חיילי גדוד 77. הגדוד מזמין פעמיים בשנה, בהתנדבות, משפחות מהגדוד. הצבא עושה טקס ומכין למשפחות ארוחת צהריים. כל שנה המשפחה של עוזי נותנת ל-10 חיילים מצטיינים שעון מיוחד במתנה, ובכל פעם קונים לחיילים: טלוויזיה, מערכת, כלי אוכל חדשים למטבח, בכל פעם משהו אחר. המשפחה אימצה את החיילים והם תמיד איתם בקשר, טלפונים, מבקרים וכו'...

"לתקן את העולם, פירושו לתקן את החינוך" (יאנוש קורצ'אק)

יום אחד ההורים החליטו לבקר את עוזי ברמת הגולן. ההורים הגיעו למאהל וראו מסביב למאהל גדר. הש"ג היה בשער והם ביקשו ממנו שיקרא לעוזי. הוא קרא לעוזי שהיה בקרוואן. ההורים ראו את עוזי והאם אומרת לו: "מה זה עוזי, האורות דולקים, לא חבל על החשמל?!" האבא קצת דאג כי הוא הבין שעוזי הולך לצעוק על החייל שלא כיבה את האורות. האבא אמר לאישתו: "למה אמרת לו את זה...עכשיו הוא יילך לצעוק על החייל?!" והאמא ענתה: "מה, ככה אתה מכיר את הבן שלך?" ובאמת, כמו שתיארה האם לעצמה, עוזי הלך אל אותו חייל, חיבק אותו, אמר לו משהו באוזן והלך. עוזי היה מפקד וללא ספק זה דורש לחנך למשמעת את החיילים שלו. אבל עוזי הלך וחיבק אותו. הוא ראה בכך דרך הכי טובה לחנך.

אבא שלו לקח מזה הרבה לעצמו, והמקרה נחרט בזכרונו. לימים, כשהפועל בעבודה שלו היה עושה משהו לא בסדר, אבא לא כעס עליו אלא בא וחיבק אותו. וזה פשוט עבד.

וְאֶתְנָה בְּרִיתִי, בֵּינִי וּבֵינְךָ; (בראשית י"ז)

כשעוזי נולד בשנת 1961, הייתה תקופה שלא היה כסף לאנשים, ובשנה זו לא הייתה רמת הכנסה גבוהה. האב עשה מסיבת ברית מילה לעוזי שאליה הוזמנו 450 איש. למחרת הייתה כתבה בעיתון "למרחב" בה נכתב:
"חקלאי ממושב נתיב השיירה עשה מסיבת ברית מילה ו-450 איש היו שם".
העיתונאי היה אורי יוסף שלפני שנתיים הלך לעולמו.

לעוזי היה קשר עם בחורה וההורים לא ידעו. האב קיבל מכתב, עם 2-3 תמונות, אחרי כמה חודשים שעוזי נפטר והיה כתוב שם:
"היה לי קשר עם עוזי, ראיתי לנכון להחזיר לכם את המכתב והתמונות".

ההורים של עוזי מגיעים לבסיס לסיום טירונות, ובין כל החיילים הם רואים חייל אחד עם תחבושת על המצח. ההורים אומרו לעצמם:
"וואי, מה זה?!...ההורים שלו יראו אותו, יקבלו שוק!"
לבסוף התברר שזה עוזי.
הסיבה היתה, שעוזי יצא מהטנק ובא ללכת, לא הוריד את הראש ביציאה מהטנק ולכן הוא קיבל מכה בראשו.

קינת דוד

הצבי ישראל על במותיך חלל איך נפלו גבורים :
אל-תגידו בנת אל-תבשרו בחוצות אשקלון
פן-תשמחנה בנות פלשתים
פן-תעלזנה בנות הערלים :
הרי בגלבוץ אל-טל ואל-מטר עליכם ושדי תרומות
כי שם נגעל מגן גבורים
מגן שאול בלי משיח בשמן :
מדם חללים מחלב גבורים
קשת יהונתן לא נשוג אחר
וחרב שאול לא תשוב ריקם.
שאול ויהונתן הנאקבים והנעימים בחייהם
ובמותם לא נפרדו
מנשרים קלו מאריות גברו :
בנות ישראל אל-שאול בכינה
המלבשכם שני עם-עדנים
המעלה עדי זהב על לבושכן
איך נפלו גבורים בתוך המלחמה
יהונתן על-במותיך חלל :
צר-לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד
נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים
איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה : (שמואל ב', א': יט-כז)

